

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskoleklass Grundskola Fritidshem	Sverkerskolan Sysslomansgatan 34 018-727 64 48 sverkerskolan@ uppsala.se
Ansvarig för planen	Johanna Wallin rektor
Planens giltighetstid:	1 november 2016 – 31 oktober 2017

1. SYFTE OCH INNEHÅLL

Vår vision är en skola där elever, trivs, lyckas och är trygga. Målet för likabehandlingsarbetet är bland annat läroplanens (Lgr11) Normer och värden där det står ”att varje elev ska respektera andra människors egenvärde” och ”att varje elev ska ta avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverka till att hjälpa andra människor”. Vår ambition är att alla elever ska känna tilltro till sin egen förmåga och i demokratiska former kunna samverka med både vuxna och barn. För att tydliggöra vårt gemensamma ansvar för att skapa en tillåtande och stimulerande miljö där alla bemöts med respekt har vi konkretiserat värdegrunden i ett antal rättigheter och skyldigheter.

Rättigheter och skyldigheter

Du har rätt att känna dig säker och trygg.

Du är då också skyldig att medverka till att andra känner sig säkra och trygga.

Du har rätt att få vistas i en trivsamt skolmiljö.

Du är då också skyldig att hålla rent och snyggt omkring dig och vara rädd om egna, andras och skolans ägodelar.

Du har rätt till kunskaper och färdigheter.

Du är då också skyldig att ta ansvar för ditt arbete och uppförande.

Du har rätt att bli respekterad som den du är.

Du är då också skyldig att respektera andra och visa hänsyn.

Du har rätt att bli sedd och lyssnad på.

Du är då också skyldig att se och lyssna på andra.

Du har rätt att få vara med och påverka ditt arbete och miljön på skolan.

Du är då också skyldig att engagera dig, komma med förslag och respektera det som vi gemensamt bestämmer.

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och ha tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten, genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp.

2. UTVÄRDERING AV INSATSER ENLIGT FÖREGÅENDE ÅRS PLAN

Utvärderingen av hur insatserna i föregående års plan har genomförts är utgångspunkten för den nya planen.

2.1.

Föregående periods insatser	Målet för insatsen/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det
Att träna, uppmuntra och lära schysst fotbollsspel under ledning av pedagoger.	Att alla som vill spela fotboll på raster och fritids känner att de kan göra det på ett likvärdigt och schysst sätt.	I utvärderingarna förekommer färre kommentarer om upplevd otrygghet, kränkningar och konflikter vid fotbollsplanen än förra års kartläggning. Det är dock alltså ett identifierat riskområde på skolgården att bevaka.
Att ha gemensamma vuxenstyrda aktiviteter på raster och fritidstid som alla kan ansluta till t ex ”veckans lek” och ”veckans fritidsaktivitet”.	Att de som inte själva hittar aktivitet och/eller kamrater får ett sammanhang.	I utvärderingarna framkommer positiva åsikter kring de vuxenstyrda aktiviteterna, och framförallt de på fritidstid har haft god uppslutning.
Att skolgården och lekredskapen förnyas/ses över.	Att eleverna inte ska behöva känna obehag eller rädsla för att göra illa sig på grund av gamla/trasiga lekredskap.	Bättre tillfälligt eller på vissa håll, men återkommande kommentarer om ånyo trasiga lekredskap.
Att se över rastvärdsturer och rastvärdsområden.	Att elever ska uppleva att rastvärdarna finns nära vid kritiska platser.	Utvärderingarna påvisar upplevelse av ökad vuxennärvaro.
Att ha gemensamma regler i Kingspel.	Att elever i olika åldrar kan spela King tillsammans med kända och schyssta regler.	Årskursvisa regler utarbetades då det fungerade organisatoriskt bäst på det sättet. Eleverna har sedan inte spelat King i samma utsträckning, elever har inte gett uttryck för önskan om förändrat regelsystem och personal har inte upplevt det som ett problem.

Föregående periods insatser	Målet för insatsen/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det
Att ha klassrumsregler framtagna i samarbete med eleverna.	Att få bättre arbetsro under arbetspassen.	Bristande arbetsro hänvisas inte till i detta års-hjuls utvärderingar förutom någon enstaka gång angående ljudnivån, som annars omnämns störande utanför klassrummet. Även personal ger uttryck för bättre arbetsro överlag under senare delen av vårterminen jämfört med tidigare.

2.2. Medverkade barn/elever i arbetet och i utvärderingen av planen?

Ja ☒

Nej ☐

Om nej, varför?

3. FRÄMJANDE ARBETE

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Syftet är att skapa en trygg förskole- och skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och genomförs utan att det föranleds av något särskilt identifierat problem i verksamheten.

3.1. Skolans prioriterade insatser

Likabehandlingsarbetet på Sverkerskolans har 4 hörnstenar:

- ❖ skolgemensamma aktiviteter med värdegrundsbärande funktioner,
- ❖ personal med uppdrag att säkra likabehandlingsarbete på individ-, grupp- och organisationsnivå,
- ❖ internt framställda skriftliga ledstänger såsom Verksamhetsplanen, Plan mot diskriminering och kränkande behandling samt Utbildningsbeskrivning, vikariebroschyr och Arbetsmiljöhandbok och Elevhälsoplan fungerar ömsesidigt förstärkande och tydliggör olika aspekter av arbetet,
- ❖ metoder att utvärdera och utveckla verksamhetens alla nivåer i det systematiska kvalitetsarbetet, där likabehandlingsarbetet analyseras i tät samverkan med de övriga delarna.

Under läsåret, med olika periodicitet, genomförs flera skolövergripande gemensamma aktiviteter med tydligt främjande syften. Exempel på dessa är terminsvisa teman, temaveckor, FN-dagen, fadderverksamhet, personalbingo, Röris, idrottsdagar.

Likabehandlingsgruppen driver och vidareutvecklar Sverkerskolans likabehandlingsarbete. Gruppen består av en representant från varje årskurs F-3 och leds av kurator, som i sin tur är en del av skolans elevhälsoteam. Gruppens deltagare utses läsårsvis och både skolpersonal och fritidspersonal är representerade. Likabehandlingsgruppen träffas en gång i veckan. Gruppen arbetar med att handha eller handleda vid potentiella såväl som konstaterade kränkningsärenden, samt ansvarar för implementering, utvärdering och utveckling av verksamheten på dess olika nivåer. En viktig funktion är likabehandlingsrepresentantens länk mellan eleven/läraren och skolläda. För läsåret viktiga utvecklingsprocesser – förutom de som presenteras på kommande sidor i detta dokument – är implementering samt utvärdering av den under förra läsåret framställda värdegrundsprogressionen samt vidareutvecklandet av vår samsyn och vår kommunikation kring värdegrunds- och likabehandlingsfrågor.

En utbildningsbeskrivning för Sverkerskolan är under framställning. Den syftar till att etablera samsyn kring progression och vägval i undervisningen. Genom att teckna ner det vi alltid gör och varför vi gör så tydliggörs de strukturella förutsättningarna från vilken verksamheten sedan utvecklas vidare. I utbildningsbeskrivningen finns ett avsnitt om normer och värden där vår värdegrundsprogression, våra ordningsregler och våra grundläggande förhållningssätt beskrivs. I arbetet med den tänker vi oss att vi ska närma oss normkreativitet som begrepp. Ett skifte från normkritiskt till normkreativt ger bättre förutsättningar att åstadkomma de konstruktiva förändringar vi är ute efter i arbete med yngre elever.

Områden

1. Kränkande behandling
2. Kön
3. Könsidentitet eller könsuttryck
4. Etnisk tillhörighet
5. Religion eller annan trosuppfattning
6. Funktionsnedsättning
7. Sexuell läggning
8. Ålder

Insats	Områden som berörs av insatsen (ange nummer)	Ansvar/person anges	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Gemensamma aktiviteter som t ex teman, temaveckor, FN-dagen, fadderverksamhet, personalbingo, Röris.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Arbetslagen Arbetsgrupper	Fortlöpande	I samband med att specifik aktivitet genomförts samt vid läsårets slut.
Fortlöpande elevdelaktiga processer via skolans elevaktiva råd.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Rektor Ansvarig för respektive råd Arbetslagen	Fortlöpande	Fortlöpande samt vid läsårets slut.
Fortlöpande översyn av rastvårdssystemet samt vuxenstyrda frivilliga aktiviteter på raster och fritidstid.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Arbetslagen Rastaktivitetsgruppen Fritidspedagogerna	Fortlöpande	Fortlöpande och vid läsårets slut.
Implementering samt utvärdering av värdegrundsprogressionen.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Arbetslagen Likabehandlingsgruppen	Påbörjas under läsåret	Fortlöpande samt vid läsårets slut.
Utvecklande av en plan för Skol-ART (Aggression Replacement Training) på skolan, innefattande utbildandet av ART-instruktörer, samt under läsåret genomföra ART-lektioner i åk 2 och 3.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Skolans ART-instruktörer Kurator	Fortlöpande	Fortlöpande samt vid läsårets slut.
Utbildning för elevhälsoteamet om hbtq samt utbildandet av hbtq-ambassadör (kompetenssatsning om hbtq i kommunal regi).	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Rektor Hbtq-ambassadören Elevhälsoteamet	Påbörjas i nov -16.	Fortlöpande och inom ramen för kompetenssatsningen.

4. KARTLÄGGNING

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som identifieras i verksamheten ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningen omfattar såväl förekomsten av trakasserier och kränkande behandling som en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå.

4.1. Redovisning av hur periodens kartläggning har gått till samt hur personal och barnen/eleverna har medverkat

Arbetet med ny *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* påbörjas i april med att gällande plan börjar utvärderas, gällande såväl skolverksamheten som fritidshemsverksamheten. Pedagogerna ansvarar för utvärderingen i respektive klass/grupp. I april görs även trivselenkäten samt fritidsenkäten av eleverna, vilka sammanställs och analyseras och lämnas till Likabehandlingsgruppen. Pedagogerna har under året tagit emot synpunkter från vårdnadshavare och elever löpande bland annat vid utvecklingssamtalen. Dessa tillsammans med pedagogernas reflektioner över om det finns platser, möten eller situationer där det finns risk för otrygghet och/eller diskriminering enligt diskrimineringsgrunderna ingår i vårens utvärdering/kartläggning.

I september fortsätter kartläggning med Husmodellen i åk 1-3. Eleverna, eller elevrepresentanter, diskuterar hur de upplever olika platser på skolan utifrån en skiss över skolan. Vid höstens kartläggning görs även en översyn över huruvida eleverna upplever att de har kamrater i skolan på fritidshemmet eller inte. Det som framkommit ses i förhållande till diskrimineringsgrunderna och analyser samt förslag på åtgärder sammanställs och lämnas till Likabehandlingsgruppen. En analys av föregående läsårs anmälningar/utredningar av kränkande behandling görs också.

I förskoleklasserna har all kartläggning tidigare år gjorts under vårterminen eftersom förskoleklassbarnen i september är helt nya för varandra och på skolan, och att det bedömts vara för tidigt för att kunna mäta resultaten tillförlitligt samt analysera konstruktivt. Dock har det denna höst genomförts en så kallad trygghetsvandring då förskoleklasserna vistas i för alla tidigare okända lokaler. En översyn över elevernas kamratskap i skolan har också gjorts i förskoleklasserna, främst för att säkerställa att ingen upplever sig stå utanför ett socialt sammanhang.

Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet och oberoende av specifikt likabehandlingsarbete, gjordes under vårterminen några dataanalyser kring exempelvis frånvaro. Några resultat förefaller intressanta ur ett likabehandlingsperspektiv och behandlas nedan.

4.2. Områden som berörts i kartläggningen

- ☐ Kränkande behandling
- ☐ Kön
- ☐ Könsidentitet eller könsuttryck
- ☐ Etnisk tillhörighet

- ☐ Religion eller annan trosuppfattning
- ☐ Funktionsnedsättning
- ☐ Sexuell läggning
- ☐ Ålder

4.3. Redovisning av kartläggningens resultat och analys

Sverkerskolan utgörs detta läsår av tre tillfälliga lokaliseringar (Sverkerskolan, Hildur Ottelin och Polacksbacken). För alla elever utom för läsårets 3:or är det nya och tillfälliga lokaler och utemiljöer som mestadels gäller detta läsår på grund av ombyggnationen av befintliga skollokaler. Elever såväl som personal hade bara vistats i de nya utrymmena några veckor innan höstens kartläggning genomfördes. Det kan antas att exempelvis kommentarer gällande upplevt obehag av trängsel samt upplevelser av potentiellt otrygga miljöer har förstärkts något på grund av detta.

Resultat:

I vårens utvärderingar och höstens kartläggningar framgår att nästan alla elever uppger att de är trygga och trivs bra eller mycket bra på Sverkerskolan, avseende såväl lektioner som raster och fritidstid. Det förbättringsområde eleverna främst pekar på gäller ljudnivån på vissa lektioner, i matsal och i fritidsverksamheten, då den av flertalet upplevs som för hög. Något gemensamt för elever vid skolans tillfälligt tre lokaliseringar, är att de uppger fotbollsplanen som en miljö med möjlig otrygghet. På fotbollsplanerna förekommer bråk och svordomar. Problem med ljudnivå och trängsel är de mest förekommande synpunkterna utifrån kartläggningen, och allra mest förekommer dessa anmärkningar från eleverna på Hildur Ottelin, det vill säga förskoleklass eleverna samt eleverna i årskurs 1. I denna – för elever och personal – nya miljö lyfts några platser på skolgården upp som några elever känner sig otrygga i, såsom bakom skolan i buskarna vid ”bilavsläppet” då det förekommer våldsamma lekar där och flera barn springer ut på vägen, eller att elever förstör byggen i sandlådan. I övrigt har eleverna sammanfattningsvis uttryckt att när vuxentätheten är hög upplever eleverna trygghet i att det då är lätt att få hjälp om man behöver, samt att vuxna då kan se och hjälpa elever som inte leker eller har någon att vara med.

Utifrån dataanalyserna finns indikationer om att elever som börjat på Sverkerskolan efter skolstarten i förskoleklass har högre frånvaro, samt efter minst ett halvår upp till 1,5 år efter skolstarten har svagare social förankring.

Analys:

Sverkerskolans fotbollsplan återkommer även i år som en plats som beskrivs som potentiellt stundvis otrygg, och på grund av sportens fysiska art samt närkontaktsmöjligheter och förekomsten av starka känslor i spelet, är detta en arena som generellt blir riskfylld för individen. Fotbollsplanen är på grund av ombyggnationen något mindre och något mer svårtillgänglig detta läsår, vilket skulle kunna vara en anledning till att den omnämns trots att riktat arbete för att trygga upp kring den gjordes under förra läsåret. Fotbollsplanen på Polacksbacken vilken används av 2:orna under de flesta av skoldagens raster omnämns, men dock inte i samma utsträckning som en upplevd otrygg plats. Det faktum att den ligger ”mitt på skolgården” och precis utanför personalrummet skulle kunna vara en anledning till andra upplevelser där än på den ordinarie fotbollsplanen. Närhet, eller potentiell närhet till personal kan således vara en nyckel.

I samband med kartläggningen framkommer synpunkter som främst rör elevers fysiska arbetsmiljö, såsom icke-fungerande toalettås, ofräscha toaletter, trasiga lekredskaper eller hög ljudnivå. Dessa synpunkter tas således vidare till kommunens felanmälan eller till skyddsron den. Den frekvent kommenterade upplevt höga ljudnivå tas upp som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) och en riskbedömning gällande buller görs i samband med skyddsron d. Stora delar av lokalerna renoveras under detta läsår med bättre akustik som följd, men den av elever upplevda höga ljudnivå är även att belysas i relation till värdegrunden i stort utifrån respekt, ansvar och delaktighet. Detta ställer i sin tur prov på exempelvis samsyn av gemensamma förhållningssätt samt tydlig förankring gällande rutiner och regler.

Gällande den uttrycka upplevda trängseln i bland annat olika passager – men även gällande ljudvinån – framträder behov av att prata samt träna grundläggande förhållningssätt och -regler, samt utvecklandet av mer effektiva rutiner, med eleverna.

Hög frånvaro samt svag social förankring är två riskfaktorer för en elevs mående och utveckling. De analyser vi gjorde i det systematiska kvalitetsarbetet i våras startade funderingar kring om det är en riskfaktor att komma ny till skolan efter skolstart i förskoleklass. Vi behöver fortsätta undersöka om det är så och om det kan höra ihop med kränkningar eller sämre sociala förutsättningar. Dataanalysernas indicier anmodar oss ändå att skapa ökad beredskap för bland annat emottagande, introduktion, samverkan med hemmet samt uppföljning när en elev börjar på Sverkerskolan efter förskoleklasstarten.

Utifrån diskrimineringsgrunderna kan konstateras att våra mätinstrument inte bemöter alla individers behov då exempelvis trivselenkäten innehåller enbart två valbara positioner utifrån kön.

Under läsåret har Sverkerskolan anmält och utrett 44 fall av eventuella kränkningar, diskrimineringar och/eller trakasserier. I de allra flesta fall var den som utsatte pojke, inte någon gång då det varit en enskild som utsatt har det varit en flicka. Totals sett är det något fler pojkar som blivit utsatta, men i de 26 fall där situationen bestått av enbart två personer är det lika många flickor som pojkar som utsatts. I några fall har en grupp elever (2-3 stycken) utsatt eller blivit utsatta. I de fallen är det lika vanligt med pojkar som flickor, även i blandad grupp. Mestadels har anmälningarna handlat om en isolerad händelse och man har kunnat sätta punkt via åtgärder av steg 1 i vår åtgärds-trappa. I några enstaka fall har det handlat om upprepade kränkningar under en period. Då har fler åtgärder satts in och handlingsplaner enligt steg 2 upprättats, vilket har gett resultat. Fallen har varit relativt jämnt fördelade över årskurserna, läsåret och dagen och inga specifika platser på skolans område framkommer som särskilt riskfyllda. De flesta situationer har uppstått vid förflyttningar och i utemiljön, alltså på raster och på fritidstid. Detta kan man förmoda bero på att många barn är i rörelse på samma yta. Fem av anmälningarna har handlat om utsatthet på grund av kön respektive könsidentitet eller könsuttryck, då den som utsatt exempelvis använt könskränkande ord eller kommenterat klädsel/hår kopplat till kön. Ingen annan diskrimineringsgrund har kunnat konstateras, inte heller misstänkts.

Under analysarbetet har några mer strategiska behov konstaterats. Våra mätinstruments (trivselenkäten, fritidsenkäten, Husmodellen, trygghetsvandring, översynen av kamratskap) validitet och

reliabilitet (giltighet och tillförlitlighet) kan höjas, då det framkommit att det finns tydliga tidsmässiga, rumsmässiga, situationsmässiga samt relationella aspekter som kan påverka elevernas svar. Vi behöver således tydliggöra metodiken samt förfina praktiken vid genomförandet av enkäter och övriga mätningar så att det finns tydliga rutiner och strukturer för hur vi genomför dessa kartläggningar, liksom att bredda kategoriutbudet vid mätinstrumentens frågor om kön. För att ytterligare säkra såväl utvärdering som kartläggning införs för detta årshjul även genomförandet av trygghetsvandring i årskurs 1-3 under vårterminens senare halva samt för förskoleklasserna under första halvan av höstterminen.

Det normkreativa förhållningssättet på Sverkerskolan förefaller vara relativt väl teoretiskt grundat, dock förhållandevis ojämnt praktiserat påverkat av individuella samt situationella aspekter. Tydliggörande samt förankring av generell normkreativitet behövs, både utifrån främjande och förebyggande perspektiv. Att som elev/förälder numera enbart kunna bjuda in till kalas oberoende av kön om inbjudan ska hanteras i skolans utrymmen, är en förebyggande åtgärd då man fortsättningsvis således bjuder hela klassen om inbjudan ska delas ut inom skolans ramar, istället för att som tidigare bara bjuda en del av klassen.

5. FÖREBYGGANDE ARBETE

Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Syftet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De konkreta insatser som planeras utgår från den kartläggning som gjorts.

5.1. Konkreta insatser utifrån årets kartläggning och utvärderingen av föregående plan

Insats	Verksamhetsform	Mål att uppnå/önskvärd effekt	Ansvar/person	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Tydlig vuxennärvaro vid Sverkerskolans fotbollsplan. Att uppmuntras till samt lära schysst fotbollsspel via t ex organiserade fotbollsturneringar, kurser i språkbruk.	Förskoleklass Skola Fritidshem	Ökad trygghet, färre konflikter och således ökad arbetsro, ökad upplevelse av delaktighet.	Arbetslagen Idrottslärarerna Fritidspedagogerna Likabehandlingsgruppen	Pågående	Fortlöpande, bland annat vid elevaktiva råden, vid vårens utvärdering samt vid terminssluten.
Att utveckla och förankra tydliga regler och rutiner för alla spel, lekar och övriga lekredskap såsom gungor och fotbollsspel.	Förskoleklass Skola Fritidshem	Ökad trygghet, färre konflikter och således ökad arbetsro, ökad upplevelse av delaktighet.	Arbetslagen Arbetsgrupper Idrottslärarna Rektor	Pågående	Fortlöpande, bland annat vid elevaktiva råden, vid vårens utvärdering samt vid terminssluten.
Att skapa och implementera gemensamma rutiner för när en elev börjar på Sverkerskolan efter F-klasstarten.	Förskoleklass Skola Fritidshem	Tydlighet och likvärdighet, trygg skolstart, likvärdighet, ökad integrering, ökad upplevelse av trivsel samt trygghet.	Likabehandlingsgruppen Arbetslagen Skolkurator	Pågående	Fortlöpande, samt vid läsårets slut. Uppföljningssamtal med elev, vårdnadshavare och skolpersonal, vårdens utvärdering och höstens kartläggning.

Genomföra policyändring: Att inom skolans ramar enbart bjuda in till kalas oberoende av kön.	Förskoleklass Skola Fritidshem	Ökad trygghet, mindre stress, färre småkonflikter, minskad upplevelse av exkludering, ökad arbetsro.	Arbetslagen Likabehandlingsgruppen	Genomförs denna termin.	Fortlöpande, vid vårens utvärdering samt vid läsårets slut.
Att utveckla gemensamma tillvägagångssätt vid hantering av våra mätinstrument vid kartläggning och utvärdering.	Förskoleklass Skola Fritidshem	Att öka mätinstrumentens giltighet och tillförlitlighet.	Arbetslagen Likabehandlingsgruppen Elevhälsoteamet	Påbörjas under läsåret	Våren -17 respektive hösten -17 beroende på när under årshjulet mätinstrumentet ska användas.

6. ATT UPPTÄCKA, ANMÄLA OCH ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Se Utbildningsförvaltningens rutin för anmälan och handläggning av kränkande behandling och definitioner och begrepp ur Allmänna råd LÄNKAR

6.1. Rutiner – information till barn/elever och vårdnadshavare om hur de ska anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

När det inträffat negativa händelser mellan elever ska de eller vårdnadshavaren i första hand vända sig till den berörda personalen som har/kan ha kännedom om händelsen. Man kan prata direkt med hen eller maila. På skolans hemsida finns också en webbanmälan. Om man väljer att anmäla via den, önskar vi att man *även* informerar berörd personal om händelsen.

6.2. Rutiner för personalens respektive chefs skyldighet att anmäla

Om eleven upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering är personalen som får kännedom om det skyldig att anmäla det till rektor. Anmälan sker via ett formulär som finns på kommunens internsida, på skolans gemensamma internsida (som enbart personalen når) samt finns i pappersform på expeditionen. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla kränkningen till vår huvudman Utbildningsförvaltningen. När rektor fått anmälan om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering utser denne någon/några att utreda händelsen.

6.3. Rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation avseende diskriminering och kränkande behandling

Vid utredning och åtgärder av negativa händelser eller kränkande behandling mellan elever arbetar vi i tre steg:

Steg 1:

- Berörd pedagog har samtal med berörda elever där händelsen kartläggs. Samtalen mynnar ut i en överenskommelse om ett framtida förhållningssätt mot varandra för att upprepning inte ska ske. Om händelsen är diskriminerande eller kränkande och ännu inte anmäld till rektor görs det.
- Berörda vårdnadshavare informeras.
- Personal som behöver kännedom om det inträffade informeras (till exempel arbetslaget).
- Uppföljning sker inom en vecka.
- Samtalen i samband med utredning och åtgärder dokumenteras. Vid utredningens slut skickas den till rektor som bokför den i kommunens interna datasystem.

Steg 2 – om de negativa händelserna eller kränkningarna ändå fortsätter:

- Berörd pedagog informerar klassläraren, vårdnadshavare och rektor samt anmäler till Lika-behandlingsgruppen.

- I samarbete med Likabehandlingsgruppen analyserar berörd pedagog, klassläraren och arbetslaget nuläget och upprättar en handlingsplan för personalen att arbeta efter. Handlingsplanen, som delges arbetslaget, ska överväga åtgärder på individ-, grupp- och organisationsnivå. Arbetet riktas mot att upptäcka, kartlägga och åtgärda samband, normer, strukturer och förhållanden som kan ha påverkat utvecklingen.
- Likabehandlingsgruppen har uppföljningssamtal med berörda elever inom en vecka och, beroende på karaktären, även efter två eller tre veckor.
- Återkoppling till vårdnadshavare sker.
- Likabehandlingsgruppens utredning och åtgärder dokumenteras och delges rektor.

Steg 3 – om kränkningarna trots ovanstående åtgärder fortsätter:

- Skolan kallar berörd pedagog, klassläraren, Likabehandlingsgruppen och den kränkande elevens vårdnadshavare till ett möte där ytterligare åtgärder som t ex samtal, upprättande av åtgärdsprogram eller disciplinära åtgärder kan bli aktuella. Det kan också vara aktuellt att anmäla till andra myndigheter som polis, socialtjänst och/eller arbetsmiljöverket.
- Möten protokollförs.

6.4. Rutin när personal har kränkt barn/elev

När personal har diskriminerat eller kränkt elev:

- Anmälan görs direkt till rektor. Rektor, eller den rektor utser, utreder om kränkning skett genom enskilda samtal med berörda parter. Rektor tar beslut om eventuella åtgärder som exempelvis kan innebära överenskommelser mellan parterna. Samtalen dokumenteras.
- Kontakt med elevens vårdnadshavare.
- Samtalen följs upp inom en vecka.
- Om kränkande behandling bedöms ha skett kontaktar rektor skolchef och HR Center (personalavdelningen). Utifrån ärendets art tas det upp för bedömning av eventuella arbetsrättsliga åtgärder. Om det blir aktuellt med disciplinära åtgärder kontaktas facklig organisation först.

6.5. Rutin för revidering av periodens plan och fastställande av nästkommande plan – datum

Arbetet med ny *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* påbörjas med utvärdering av innevarande läsårs plan. Det görs under våren då även ny kartläggning påbörjas med trivselenkäten, fritidsenkäten och samtal i arbetslagen. Utvärderingen i form av samtal vid elevernas utvecklingssamtal görs fortlöpande. Arbetet med ny plan fortsätter sedan i början av höstterminen med Husmodellen, översyn av elevernas kamratskap samt översyn och analys av incidentrapporterna. Utvärderingen och kartläggningen är grunden till en ny plan som gäller från 1 november 2017.

7. DELAKTIGHET I ÅRETS ARBETE

7.1. Beskriv hur barnen/eleverna ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Vi säkerställer elevernas delaktighet i det främjande och förebyggande arbetet genom att ge dem möjligheter att framföra synpunkter och komma med förslag på åtgärder. Det sker fortlöpande i olika former av utvärderingar och samtal samt i trivselenkäten, genom Husmodellen och vid elevernas utvecklingssamtal. Skolans elevaktiva råd är också mycket viktiga elevdemokratiska forum där frågor om trygghet och trivsel lyfts.

7.2. Beskriv hur personalen ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Personalen medverkar i det främjande och förebyggande arbetet via det skolgemensamma likabehandlingsarbetet/värdegrundsarbetet, men även via arbetslagen. Där planeras, genomförs och utvärderas aktiviteter och teman efter respektive elevgrupp. Varje arbetslag har en representant i likabehandlingsgruppen som fungerar som länk mellan gruppen och arbetslaget. Exempel på fortlöpande värdegrundsarbete i arbetslagen är fadderverksamhet.

8. ATT GÖRA PLANEN KÄND – FÖRANKRING

Eleverna

Likabehandlingsgruppen presenterar årets *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* för alla elever. Det görs muntligt i samband med att gruppen går runt i klasserna, genom ett bildspel eller dyl som pedagogerna visar i klasserna samt via en mer lättläst *elevversion* av planen. Pedagogerna ska också visa planen för eleverna och diskutera den med dem. De ska även visa skolans hemsida för eleverna där planen finns samt uppmuntra dem att själva besöka hemsidan.

Vårdnadshavarna

Planen görs känd via Skolrådet, föräldramöten och elevernas utvecklingssamtal. Vårdnadshavarna informeras om att en ny plan nu finns på hemsidan.

Personalen – alla som är verksamma inom utbildningen

Personalen ska läsa och diskutera planen i arbetslaget där den ska vara en stående punkt vid arbetslagsmöten. Arbetslagsledaren och likabehandlingsgruppens representant har ett särskilt ansvar för att initiera samtal och fånga upp frågor. Vid arbetslagsmöten ska planen konkretiseras via förebyggande och främjande aktiviteter, men även i det åtgärdande arbetet. Vikarier får information om planen via en sammanfattning som ges vid ankomst till skolan.